

PTUJSKI LIST

Politično gospodarski tednik.

Štev. 16

Ptuj, 17. aprila 1921

III. letnik

Pomen občinskih volitev.

Občinske volitve pomenjajo začetek novega političnega in gospodarskega življenja v občinah in vrnitev občanskih pravic. Od zadnjih občinskih volitev, ki so se vršile v Ptuj l. 1911, je pretekla dolga doba, katero bi lahko imenovali dobo občinskega medvladja brez sodelovanja izvoljenih občinskih odborov. Že med vojno so se znatno skrčile pravice občinskih zastopov, vlada je zapovedovala, ne da bi se mnogo opirala na želje prebivalstva. Po preobratu je nekega dne ali bolje neke noči izginil ptujski župan Ornik, gnala ga je slaba vest, zapustil je mesto svoje slave in prepustil Ptujčane njihovi usodi. Politične potrebe ureditve nove države je prisilila narodno vlado, da je ukinila delovanje ptujskega mestnega zastopa in imenovala vladnega komisarja ter mu poverila vodstvo občinskih zadev. Ostali pa so še stari mestni uslužbenci, ki so slutili, da tudi njim ne bo dolgo obstoja v mestni službi. Temu primerno so tudi opravljali svoje delo. Dokaz temu so deficiti v mestnih podjetjih l. 1918 in 1919. Cene raznim potrebščinam so neprestano rastle, mestna uprava pa se ni brigala za sorazmerno povišanje mestnih dohodkov s tem, da bi pravočasno povišala cene plina, hranarino v „Studentenheimu“ in „Mädchenheimu“ itd. Koncem avgusta l. 1919 so bili odpuščeni bivši nemški mestni uslužbenci. Težko je bilo dobiti sposobne ljudi, a tudi sposobni nasledniki so imeli zelo težavno stališče, predno so se vživeli v svoje nove naloge in spoznali napake delovanja svojih prednikov zadnjega časa. Izgleda celo, kakor da bi odslovljeni uslužbenci nalašč pustili vse v največjem neredu. Manjkali so razni zapiski, nekaterih aktov sploh ni mogoče najti. Ali so jih odpuščeni uslužbenci uničili po naročilu pobeglega župana?

Vladnemu komisarja je bil dodeljen sosvet, ki bi naj nadomeščal izvoljeni mestni zastop. Meščani pa niso prav umevali pomena tega sosveta. Namesto da bi se zaupljivo obračali na vladnega komisarja in na člane sosveta, so se držali pasivno ali celo sovražno. Nekateri so na tihem upali, da se zopet povrnejo stari časi. Provizorni značaj vladnega komisarja in sosveta je tudi otežkočil uspešno delovanje. Menjal se je vladni komisar, menjevali so se člani sosveta. Še le lansko leto so se razmere nekako ustalile in mestno gospodarstvo se je začelo zopet razvijati pod novo upravo. Novi občinski zastop bo našel kolikor toliko urejene razmere in bo mogel uspešno delovati, ako bo hotel. To pa je odvisno od tega, kako bo sestavljen. Sestava občinskega zastopa je sedaj v rokah volilcev, ki bodo s svojim glasovanjem za nekaj let določili smer mestnemu gospodarstvu.

Dve smernici sta pri tem merodajni: politična in gospodarska. V političnem oziru Ptujčani ne smejo pozabiti, da živimo v narodni državi, ki ne sme trpeti mednarodnih strank na čelu mestne občine. Kakšna nemškutarska stranka, četudi pod krinko internacijonalnosti, ne sme dobiti odločilne besede, sicer pride mestna občina v nevarnost, da

zopet nastopi vladni komisar in brezpravni sosvet. Ogromna večina ptujskega prebivalstva je slovenske krvi. Marsikateri je prej iz strahu pred vladajočo nemško stranko zatajil svojo slovensko narodnost, zdaj pa svoje nemškutarstvo skuša skriti pod plašč internacijonalne socijalne demokracije. To je popolnoma napačna politika. Zdaj se nikomur ni treha sramovati svoje slovenske narodnosti, ni se mu treba bati nemškega pritiska. Odločilna slovenska večina v Ptuj naj voli odločno narodne može v občinski zastop. To je obenem najboljša gospodarska politika. Gospodarski razvoj mesta je odvisen od naklonjenosti vlade. Omenjamo le zadevo mestne hranilnice z njenim večmiljonskim vojnim posojilom, za katero jamči ptujska mestna občina z vsem svojim premoženjem. Pričakovati smemo, da bo vlada podpirala gospodarske želje odločno narodnega in državi zvestega občinskega zastopa, nemškutarskemu internacijonalizmu pa bo odrekla svojo pomoč. Važno je tudi stališče posameznih strank v vprašanju osebne lastnine. Osebna lastnina je vir vsega gospodarskega napredka. To je v človeški naravi, da se ljudje bolj potrudijo za povišanje osebne lastnine nego v socijaliziranosti. Narodni in mednarodni socijalizem pa odklanja osebno lastnino. Zato je blazno, ako se posestniki, obrtniki ali trgovci igrajo socijaliste. Govori se, da so nasledili in podpisali socijalistične kandidatne liste mnogi, ki so v svojem dejanju popolnoma nasproti socijalizmu. Naj se streznijo in pri volitvi obrnejo hrbet socijalizmu, da spoznanje in kes ne prideta prepozno.

Naši someščani — nemške narodnosti so tokrat še izključeni od volitev, ker še ni potekla doba opcijske pravice, vlada pa ne sme pripustiti, da bi v mestnem zastopu sodelovali ljudje, ki gojijo tihi namen, da zapustijo našo državo. Ti gotovo ne bi delovali v prid in procvit občine. Oni nemški meščani pa, ki imajo tukaj svojo gospodarsko existenco in nameravajo ostati tukaj, imajo velik interes na dobrem mestnem gospodarstvu. Dasiravno sami nimajo volilne pravice, pa lahko indirektno pomagajo k dobrim volitvam, da vplivajo na svoje znance in prijatelje volilce.

V Srbiji se baje proporc pri občinskih volitvah ni obnesel, nobena stranka ni dobila večine, v občinskem odboru pa se stranke niso mogle zediniti. Zato je tam zakon, da najmočnejša stranka, četudi ni dobila večine glasov, dobi dve tretjini odbornikov, da se omogoči sklepanje v občinskem odboru. Izvoljeni občinski odborniki bodo se morali združiti v složno delo. Zato se mi v volilnem boju izgibamo osebnih napadov na nasprotne kandidate, ker bomo z nekaterimi vendar morali skupno delati. Volilcem pa priporočamo, da si natančno ogledajo imena na kandidatnih listah. Kdor ni zagrizen strankar, mora priznati, da kandidati demokratske stranke po svojem dosedanjem javnem delovanju nudijo garancije za složno in uspešno delo. Zato pridite volit tudi tisti, ki nimate svoje strankarske liste, kakor tudi tisti, ki zadnjič niste volili. Neudeležba pri volitvah je ravno tako škodljivo kakor glasovanje za

protidržavni socijalizem. Kakršne odbornike boste si izvolili, takšen mestni odbor boste imeli, škodo slabe volitve pa boste čutili vsi.

Občinske volitve v Ptuj.

Demokratska stranka je vložila svojo kandidatsko listo. Nosilac liste je dr. Matej Senčar. V listi so zastopani vsi sloji ptujskega prebivalstva z demokratskim programom, ki ne hujska enega razreda proti drugemu, temveč išče rešitve političnih in gospodarskih vprašanj v složnem pozitivnem delu vseh stanov. — Proti njej nastopa socijalistična ali socijalnodemokratska stranka kot zastopnica delavstva in zagovornica razrednega boja. Kratkovidno delavstvo vidi svojo rešitev edino v neprestanem povišanju mezd in v boju proti delodajalcem. Ne pomisl pa, da s tem ubija vir svojega zaslužka. Nerazumljivo je, kako morejo to stranko podpirati davkoplačevalci obrtniki in posestniki. — Narodno socijalna stranka se vjema s socijalnimi demokrati v boju proti zasebni lastnini, povdarja pa potrebo narodne organizacije delavskega ljudstva. V resnici je stranka v Ptuj zbrala nezadovoljene iz izobraženstva, za probujo narodne zavesti delavstva dozdaj ni storila ničesa, temveč je delavstvo prepustila socijalnodemokratski internacijonali. Narodni socijalci vabijo tudi obrtnike in trgovce, katerim je gospodarski program narodnih socijalistov ravno tako nevaren kakor program internacijonalnih socijalistov. — Slovenska ljudska stranka ni postavila lastne kandidatne liste, ker nima dovolj pripadnikov za podpisanje liste. — Demokratska stranka je edina nositeljica pozitivnega gospodarskega dela. Na prvih mestih njene liste stoje moške, ki poznajo ptujske razmere in mestno gospodarstvo. Tem izkušenim možem smejo volilci brezpogojno zaupati. Proporcijonalni volilni sistem zasigura vsem strankam sodelovanje in kontrolo. Demokratska stranka se te kontrole ne boji.

Kandidati JDS za občinske volitve v Ptuj.

Odborniki:

1. Dr. Matej Senčar, odvetnik.
2. Vajda Fran, gimn. ravnatelj.
3. Dr. Fermevc Ivan, odvetnik in posestnik.
4. Mahorič Franc, gostilničar in posestnik.
5. Dr. Bela Stuhec, zdravnik in posestnik.
6. Klemenčič Ivan, naduč. in posestnik.
7. Zelenko Ignac, čevlj. mojster.
8. Lenart Franc, trg. in pos.
9. Zupančič Drago, gost. in pos.
10. Dr. Gosak Tone, odvetnik.
11. Košar Franc, davč. upr.
12. Senčar Josip, gim. sluga.
13. Urbančič Franc, trg.
14. Breznik Tomaž, trg. pomoč.
15. Franci Janez, delavec.
16. Horvatič Štefan, mizar.
17. Brenčič Anton, trg.
18. Podgoršek Franc, mesar.
19. Orešnik Vinko, gostil.

20. Senčar Milko, trg.
21. Šegula Konrad, inženier.
22. Potočnik Franc, usnjari.
23. Vaupotič Franc, tapecirar.
24. Šega Anton, trgovec.

Predstavniki:

Mahorič Franc, gostil. in pos.

Namestniki:

1. Dr. Jurtela Franc, odv.
2. Dr. Košan Janko, sod.
3. Brenčič Alojz, trg.
4. Flerè Pavel, nadzornik.
5. Šegula Martin, jermenar.
6. Alič Franc, prof.
7. Kajnih Valentin, učitelj in pos.
8. Barle Alojz, nadgozdar.
9. Dr. Franjo Šalamun, odv.
10. Pečnik Franc, spediter.
11. Fauland Josip, trg.
13. Snoj Ivan, trg.
14. Kveder Drago, ravnatelj.
15. Dostal Pavel, pos.
16. Omerzu Franc, nadgeometer.
17. Zorčič Franc, zalagat.
18. Čeh Konrad, meroiskusnik.
19. Peteršič J. N., trgovec.
20. Ramšek Josip, pek.
21. Vaupotič Anton, trg.
22. Gorup Josip, nadučitelj.
23. Bregant Josip, solic.
24. Korže Franc, trg.

Namestnik predstavnikov:

Dr. Šalamun Franjo, odvetnik.

Gospodarstvo.

Obramba pred mrazom v spomladi!

Toplo vreme v marcu je vzbudilo naravo zopet k novemu življenju. Vkljub suše brsti, zeleni in cveti že vse naokoli. To rano pogajanje pa povzroča kmetovalcu strah in skrb, kajti ena premrzla noč mu lahko uniči vse dohodke vinograda in sadonosnika. Treba bo torej misliti na pripomočke, s katerimi je mogoče odvrniti ali vsaj deloma ublažiti tako pretečo nevarnost. Izkušnje drugod in tudi pri nas uče, da je mogoče obraniti sadonosnike in vinograde pred spomladanskim mrazom v mnogih slučajih, če se jih obda v kritičnem času z gostim, vlažnim dimom, torej z izdatnim kajenjem. Treba je seveda, da se splošno kuri, oziroma kad; le skupno postopanje zasigura uspeh. Kaditi je najbolje s takimi stvarmi, ki dajo veliko vlažnega dima, kakor n. pr. mokrotno listje in rožje, grmovje, plevel, zeleno vejevje itd. Za podkuriti je pa treba seveda tudi nekaj suhljadi. Vse to je že preje nagromaditi v malih kupih okoli vinograda ali sadonosnika, da se lahko v potrebnem trenutku hitro zakuri. Ko se bliža na prostem v jasni noči živo srebro v toplomeru ničli, tedaj preti mraz in ko kaže toplomer 2 ali 3° C nad ničlo, se zakuri. Dobro se tudi toplomeri, s katerimi je mogoče določiti po solnčnem zahodu, ali preti v prihodnji noči mraz ali ne. Pa tudi z navadnim toplomerom se lahko dožene po dnevi prilično najnižja toplota prihodnje noči, ako se obviije kroglica, ki vsebuje živo srebro, z mokro cunjico in se meri ob dveh popoldne toplote v senci, tam, kjer bo treba kaditi. Od števila, ki ga kaže v tem slučaju toplomer, je odšteti 4 in pol stop. C., ostalo število nam pove prilično precej natančno najnižjo toploto prihodnje noči; razlike je lahko k večjemu pol stopinje.

Kmetijske podružnice, posebno v vinorodnih krajih bi lahko organizirale vsaka v svojem področju obrambo proti mrazu na ta način, da bi določile opazovalce, ki bi opazovali v nevarnih časih na ta ali oni način gibanje toplote zunaj in ki bi bodisi s streli ali z drugimi pripomočki obveščali svojo okolico na pretečo nevarnost.

Radi enakega postopanja in da ne bo zmešnjav, bi priporočal, da ustrelji opazovalec

ob pol osmih zvečer enkrat, ako se je bati mraza, v istem času pa dvakrat, ako kaže toplomer siguren mraz. Po noči pa se naj da znamenje s trikratnim strelom, kedaj je pričeti kuriti, oziroma kaditi. Kuri se do solnčnega vzhoda, preneha se lahko le, če prične veter pihljati ali če se nebo pooblači, kajti tedaj je nevarnost mraza minula.

Čeravno ne pomaga kajenje v vsakem slučaju — tako n. p. ne, če se ozraže ohladi na tri in več stopinj pod ničlo — bo vendar umestno organizirati vsepovsod take skupne obrambe proti mrazu. Hudi mrazi so v vinogradnih legah itak redkejši; pri mrazu do 2° C pa pomaga kajenje sigurno, če se vrši pravočasno in splošno.

Vinarski inštruktor Zupanc.

* * *

Nova, oziroma razširjena podjetja. Mizarske delavnice v Teharjih pri Celju so znatno razširjene. — V Mariboru bo skoro dogotovljena tvornica za električne žarnice „Elektra.“ Podjetje, ki je v slovenskih rokah, prične z delom meseca maja. — V Bistrici pri Mariboru se bo zgradila na mestu bivše nemške tvornice za cikorie slovenska tvornica za akumulatorje in kovinske izdelke za svetilke. Z delom se bo pričelo meseca julija. — Tovarna za lan in konoplje v Novem Segedinu je pričela po štiriletnem prestopu zopet z delom. — V Zagrebu se je osnovala tvornica za klobuke in cilindre z osnovno glavnicco 10 milijonov kron. Izdelovali se bodo damski in moški klobuki. — V Dalmaciji, v okolici vasi Lušani, se je otvoril nov premogokop.

Izvoz živine in mesa ni prepovedan. Opozarjamo vse prizadete, da ni resnično poročilo nekaterih listov, da je izvoz mesa in živine prepovedan. Slej ko prej je izvoz mesa in živine prost. Prepovedan je samo izvoz krme za živino.

Škoda na naših gozdovih, ki jo je povzročila vojna, znaša 250 milijonov frankov.

Bankovcev po 25 par je bilo naročenih v Zagrebu za 200 milijonov kron. Bankovci bodo približno take velikosti, kakršni so pol-dinarski. V promet pridejo v najkrajšem času.

Stare avstrijske bankovce po 1, 2 in 10 K hoče vlada zamenjati, toda le take, ki so pravilno žigosani. Ker je veliko, če ne večina teh bankovcev nepravilno žigosanih, zato priporočamo vsakemu skrajno previdnost. Proti tej vladni nameri nameravajo protestirati trgovci in obrtniki v Splitu, a škodovalo ne bi, če bi se jim pridružili tudi naši trgovci in obrtniki.

Pomanjkanje sena se čuti letos povsod. Ljudje so že po mnogih krajih poslali živino na pašo. Seno prodajajo po 150—220 K 100 kg.

Invalidske podpore znašajo za vso državo 304,758.835 dinarjev. V Sloveniji odpade od te vsote 3,069.200 dinarjev za redne in 2,620.000 dinarjev za izredne stroške, kar znaša okroglo poldrug odstotek vseh podpor. Temu nasproti pa je statistika invalidov sledeča: Od 197.000 osebnih invalidov vs. države jih ima Slovenija 20.000; otrok osebnih invalidov je v vsej državi 250.207, v Sloveniji 20.930; rodbin padlih vojakov je v državi 265.000, v Sloveniji 9000; sirot brez očeta in matere je v vsej državi 27.000, v Sloveniji 1900. Kar se Slovenije tiče, te številke niso zanesljive, ker avstrijska oblastva premnogih niso priznala za invalide, dasi so bili. V tem oziru se bo izršila v bližnji bodočnosti vojaška revizija invalidov, na katero že danes prizadete opozarjamo.

Nova tovarna klobukov v Škofji Loki. V Škofji Loki se je osnoval konzorcij, ki bo še tekom letošnjega poletja pričel z izdelovanjem klobukov. Gradnja tovarne, v kateri se sedaj vstavljajo beton, stropi, bo, kakor se kaže, meseca junija dovršena. V konzorciju ste zastopani ljubljanska kreditna banka in Združna gospodarska banka.

Živo srebro pri Celju. Na posestvu Jurija Lužarja v Vojniški okolici pri Celju so se pojavile sledi živega srebra, kar je potrdila analiza kemičnega laboratorija tovarne cinka v Celju. Pri dežju prihajajo iz zemlje kroglice živega srebra.

Invalidski davek teh izdatkov ne krije niti od daleč, ki prinaša le nastopne dohodke: V Srbiji 20 milijonov K, v Bosni in Hercegovini 15 milijonov K, v Dalmaciji 1,800.000 K, v Hrvatski 20 milijonov K, v Sloveniji 11 milijonov K in v Vojvodini 20,200.000 K, kar pomeni nad 200 milijonov K primanjklaja.

Bilančna seja „Ljubljanske kreditne banke.“ Dne 7. aprila t. l. vršila se je seja upravnega sveta Ljubljanske kreditne banke, pri kateri je bila ravnateljstvu predložena ter od upravnega sveta odobrena bilanca za leto 1920. Lansko leto predstavlja dvajsetletnico ustanovitve banke in zaključuje v vseh poslih z velikim napredkom, kar dokazujejo sledeče vsote iz bilance za leto 1920 in 1919. (Za leto 1919 vsote v oklepajih.) **Aktiva:** Blagajna K 19,196.270.— (K 4,777.423.—), menice K 17,248.263.— (7,849.891.—), valute K 4,785.337.— (K 6,935.933.—), predjumi K 35,201.937.— (K 17,334.866.—) vrednostni papirji K 47,720.514.— (K 32,001.015.—), dolžniki K 535,758.421.— (K 295,052.679.—), inventar K 645.973.— (K 207.207), nepremičnine K 3,381.773.— (K 2,474.526.—), konzorcijski posli K 22,060.425 (1,755.153.—). **Pasiva:** Delniški kapital K 50.000.000.— (20,000.000.—), vloge na knjižice K 97,445.224.— (K 38,837.639.—), vloge na tekočih računih K 124,144.379.— (K 109,588.264.—), upniki K 565,926.760.— (K 188,225.822.—) prehodne obresti K 160.598.— (K 57.311.—), nedvignjena dividenda K 209.606.— (198.360.—), rezervni zakladi K 38.634.257.— (7,964.747.—) penzijski fond K 2,607.325.— (K 465.802.—), prenos dobička preteklega leta K 265.405.— (K 116.355.—), čisti dobiček za 1920 K 9,605.386.— (K 2,943.330.—). Račun Zgube in Dobička: Skupni prejemki znašajo K 20,109.146.— (K 5,795.244.—), od česar odpade na dohodke raznih obresti K 9,769.775.— (K 3,126.473.—), dohodki bančnih poslov K 10,039.585.— (K 2,512.525.—) dohodek nepremičnin K 34.382.— (K 39.892.—) končno prenos dobička iz leta 1919 K 265.404.— (K 116.354.—), nasproti katerim prejemkom so sledeči izdatki: Upravnistroski K 1,755.805.— (K 426.854.—), plače, stanarine in doklade uradnistvu K 5,902.702.— (K 1,455.451.—), davki in pristojb. K 2,439.248.— (K 821.913.—), odpis inventarja K 50.600.— (K 31.339.—), tako da ostane čisti dobiček K 9,870.791.— (K 3,059.687.—). Celotni promet z avda v letu 1920 dosegel je ogromno vsoto od čez K 36,000,000.000.— (12 milijard), to je trikrat toliko, kakor v letu 1919. Občnemu zboru, ki se vrši dne 28. t. m. predložena bode dividenda od K 50.—, t. j. 12 in pol % za delnico, proti K 36.— (9%) v preteklem letu. Razentega predlagano bode, da se uporabi od dobička K 2,500.000.— kot dotacija rezervnemu zakladu in K 500.000.— za ustvarjenje jubilejnega podpornega fonda za uradnistvo, dočim se ostanek, razen nagrade uradnistvu in dotacije za dobrodelne namene, prenese na novi račun.

Dopisi.

Ptujski Sokol priredi prihodnjo nedeljo, 17. t. m. pešizlet k sv. Marjeti nže Ptuj. Zbirališče na Srbskem trgu, odhod točno ob 13. uri, vrnitev iz Možkanje z vlakom ob pol 18. uri. Vse prijatelje vabimo k soudeležbi.

Sokol v Ptuj izreka g. Sormanu, davčnemu upravitelju v Ptuj, pristrčno zahvalo za znesek 200 K, ki jih je daroval za sokolski naraščaj.

Ljudska knjižnica v Ptuj v Narodnem domu, last Narodne čitalnice, je od sedaj naprej odprta vsak torek od 17. do pol 19. ure in vsak petek od 13. do 14. ure. Pravico izposojati si knjige ima vsakdo.

Stritarjeva slavnost v gimnaziji. Dijaštvo ptujske gimnazije priredi v soboto, 16. t. m. od 12. do 13. ure v gimnazijski risalnici Stritarjevo slavnost. Stariši in prijatelji mladine se vabijo k tej prireditvi. Vstop prost, vendar se prostovoljni prispevki za gimnazijsko podporno društvo ne odklanjajo.

Shod demokratske stranke v Ptuj se vrši v soboto teden dne 23. aprila ob 8. uri zvečer v veliki dvorani Narodnega doma. Govorijo gg.: Franc Mahorič, trgovec, Ivan Markež, hlapce, Ignacij Zelenko, čevljarški mojster, Fran Vajda, gim. ravnatelj, dr. Senčar, odvetnik. Pristaši vsi polnoštevilno na shod! Odbor.

Jugoslovanska matica je prejela dar 709 K, ki jih je nabral jahalni odsek mariborskega Sokola o priliki žalne manifestacije dne 20. p. m. v Zupančičevi gostilni. Odbor izreka jahalnemu odseku pristočno zahvalo z željo, da se ob enakih prilikah spominjajo Matice vsi, ki jim bije čuteče srce za naše zaslužnjene brate.

Podporno društvo za revne dijake je prejelo od g. Sormana, davč. upr., dar 200 K. Pristočna hvala!

Občinske volitve v Ptuj. V ptujskem političnem okraju se bodo vršile občinske volitve ob štirih volilnih dneh. Dne 3. maja bodo volile večje občine in sicer: Sv. Andraž Slov. Gorice, Šentjanž na Drav. polju, Sv. Lovrene Drav. polje, Slovenja vas, Majšperk, Ptujška gora, Ormož in Središče. Dne 4. maja bodo volile vse občine ormoškega sodnega okraja (razen Ormoža in Središča), dne 7. maja vse občine rogaškega sodnega okraja in dne 8. maja vse občine ptujkega sodnega okraja (razen gori imenovanih.)

Revizija obrtnih registrov. Ministrstvo trgovine in industrije, oddelek v Ljubljani, je z odlokom z dne 30. dec. 1920, št. 10.223/20 odredilo revizijo obrti in sestavo novih obrtnih registrov. V to svrhu je okrajno glavarstvo z razglasom z dne 31. marca 1921, št. 712—11 potom občin pozvalo vse obrtnike, da se zanesljivo prijavijo s svojimi obrtnimi listi na v omenjenem razglasu v to svrhu odredjene uradne dneve ob dobočenem kraju in času. Ker je ureditev obrtnih matic velikega pomena, se vsi obrtniki (razen mesta Ptuj) opozarjajo, da se takoj pri obč. predstojništvih staleža obrti točno informirajo, kje in kdaj se lahko pripravijo na uradni dan glede revizije obrti. Priporočamo se pa, da se bo revizija obrti za mesto Ptuj posebej odredila.

Strankarski programi in kandidatne liste. Ta teden sta tudi narodno socijalna in socijalno demokratska stranka objavili svoje kandidate za ptujski občinski odbor. Stranki, ki demokratom očitata zastopnike kapitalizma, imata med svojimi kandidati prav trdne kapitaliste. Ali obrtniki in posestniki niso vedeli, kaj so podpisali? Ali ne poznajo socijalističnega programa, ki hoče odpraviti zasebno lastnino? Ali sta socijalistični stranki zatajili svoj program? Ali pa samo lovita pristaše, da dobita njih glasove in bosta potem zastopali socijalistični program proti interesom obrtnikov in posestnikov? Da, da, programi so lepa stvar, toda pri volitvi odločujejo glasovi. Voditelji pa rabijo glasove, da pridejo do politične moči. Govori se tudi, da so prvotno nekateri podpisali obe socijalistični listi narodno in mednarodno. Če je to res, je le dokaz vsiljivosti, s katero sta stranki lovili podpise. Naša stranka jima ne more slediti v demagogiji, temveč računa na razsodnost in zdravo pamet volilcev. Radovedni smo le, kako bodo socijalistični kapitalisti izvajali socijalni program svoje stranke. Ali bodo posestniki napravili svoje hlapce in hišnike za solastnike ali bodo „socijalistični“ obrtniki dobiček svojega podjetja delili s svojimi uslužbenci? Kandidatni listi socijalističnih strank sta najboljši dokaz za neodkritostnost, neresnost in načelno zmedenost teh strank.

Vojni invalidi, vdove in sirote! V nedeljo, dne 10. aprila t. l. se je vršil v Ljubljani redni občni zbor naše organizacije. K temu občnemu zboru so bili poklicani vsi zastopniki invalidskih organizacij iz Slovenije. Iz Ptuja je bil tog. g. Senčar, gimn. sluga, kot zastopnik vojnih invalidov, vdov in sirot za Ptujski sodni okraj. Ta nam poroča: Dosedanji centralni, oziroma občinski odbor ni ničesar stvarnega v občo dosegel, zato se je izvolil nov centralni odbor, ki mu bodo načelovali v Ljubljani dobro znani in zaupanja

vredni g. prof. Modic. Ob prevzetju predsedniške funkcije je prof. Modic energično zahteval, da se ga pri vsakem podjetju neustrašeno podpira, ker le tedaj bode mogoče doseči, kar nam po zakonu pripada. Da bo pa to mogoče izvesti, je treba neumorno delati in se organizirati, to pa politično nepristransko, ne pa da bi invalid invalida radi politike napadal in mu mogoče še škodoval. Torej upoštevati se morajo strogo društvena pravila. Zato je predlagal, da bi vsak po edini invalid, vдова ali sirota nato delal, da se nabere neki znesek za tiskovni sklad za naše glasilo „Vojni Invalid“, ki bodo izhajal dvakrat mesečno v Ljubljani. Prostovoljne prispevke za tiskovni sklad in naročnine se naj pri vsaki podružnici pobirajo in v Ljubljani na centralni odbor vpošljejo. Povdarjal je, da bode to glasilo donosalo najvažnejša in poučljiva poročila, ki bodo invalidom dobrodošla. Poverjeništvu splošne organizacije vojnih invalidov v Ptuj, Prešernova ulica 26, presli ob enem tudi druga neinvalidi, za prostovoljne prispevke za omenjeni tiskovni sklad, za izhajanje glasila „Vojni Invalid.“ In če bi kdo imel dobro ohranjen pisalni stroj na prodaj, naj to istotam z navzelo ceno naznani.

Volilni boj. Nimamo še javnih volilnih shodov, a sicer se volilna agitacija razvija prav živahno, zlasti po gostilnah. Narodni socijalci so nova stranka. Če bodo le v občinskem odboru delavni! Toda malkontenstvo je slab program. Najhujši zabavljaci so najslabši delavci. Po kmetijskih občinah tudi že sestavljajo kandidatske listke. V mnogih občinah so se pristaši raznih kmetijskih strank združili v boju proti socijalcem. Zdrav kmetijski razum vidi nevarnost za občinsko gospodarstvo. Ali jo bodo pravočasno spoznali tudi posestniki in obrtniki v mestih?

Nova stanovanjska komisija v Ptuj. Poverjenik za socialno skrb je imenoval za Ptuj tola stanovanjsko komisijo. Predsednik prof. Fran Alič, člani pa dr. Mile Jenko, okrajni sodnik, Rudolf Matej, magistratni tainik, Alžbija Brenčič, trgovec in Vilko Baebler, vodja policijskega oddelka.

Enokronski in dveokronski bankovci. V zadnjem času so nastale največje sitnosti s temi bankovci. Starejši so že večinoma raztrgani, žigi zamazani in težko čitljivi, novejši pa imajo večkrat čitljive in lepe žige, toda ponarejene. Zaradi tega se vsak brani sprejemati te novčance. Kdor jih pa ima, se jih skuša na vse mogoče načine znebiti. Skrajni čas je že, da se vzamejo te novčance iz prometa in reši prebivalstvo velikih sitnosti, ki vzbujajo le nevoljo proti državi.

Radi slinavke in parkljevke v občinah Rogoznica in Krčevina pri Ptuj so ustavljeni v Ptuj živinski seimi.

Tomholo in srečolov v Bukovcih. Požarno in reševalno društvo v Bukovcih priredi tomholo in srečolov v nedeljo dne 1. maja 1921 v gostilni M. Koreniak. Prosimo vse bližnje občine in ptujske trgovce za podporo po svojih zmožnostih, kakor vse dobrotnike, kateri nam bodo prispevali k tej veselici, ker iz tega nameravamo obhajati 10 letnico našega delovanja takoj pozneje. Vsa darila se sprejemajo na društveno blagajno v Bukovce. Vabimo tudi na dan tombole priti v obilnem številu. Vabi odbor.

Društvo jugoslovanskih poštnih uslužbencev v Mariboru ima svoj redni letni občni zbor v nedeljo, 17. t. m. ob 10. uri predpoldan v mali dvorani Narodnega doma z običajnim sporedom: 1. Poročilo predsednika, 2. Čitanje zapisnika, poročilo odbornikov, 3. Volitev novega odbora, 3. Slučajnosti.

Gradec. Poroča se nam, da je ministrstvo za pravosodje na Dunaj potrdilo izvolitev g. Mirana Lorberja, pisarniškega ravnatelja v Gradcu, načelnikom in g. Josipa Roraja, odvetniškega sollicitatorja, podnačelnikom zbornice odvetniških uradnikov za Štajersko. Prvi je služboval dolga leta pri odvetniku g. dr. Horvatu v Ptuj, je član slovenske čitalnice v Gradcu, koje tainik je bil pretečno leto. Zadnji je služboval svoj čas pri g. dr. Čučeku v Ptuj.

Sokol v Rogaški Slatini priredi v nedeljo, dne 17. t. m. ob 15. (3.) uri popoldne v gledališki dvorani zdravilišča veselico z raznovrstnim bogatom vspeedom: Izvajanje pevskih točk novoustanovljenega pevskega društva, veseloigra „V Ljubljano jo dajmo“, jugoslovanski cvetlični ples, živa slika Jugoslavija. Zvečer prosta zabava s plesom, pri katerem igra salonski orhester. K obilni udeležbi se vabijo vsa sosedna bratska društva in cenj. občinstvo.

Iz Središča. Kakor nam je nedelja dne 3. t. m. nudila vpogled v resno, vztrajno šolsko delo, ki pripravlja našo dečo kaj temeljito za življenje, tako smo se i v ponedeljek, na praznik, dne 4. t. m. divili sijajno uspeli šolski prireditvi. V nedeljo popoldne se je vršila z dečki najvišjega razreda naše šole javna izkušnja iz kmetijskega pouka, zlasti iz sadjarstva, ki jo je vodil g. ravnatelj A. Kosi sam. Pri njej so bili navzoči starši otrok, udje kraj. š. sveta in načelnik tukajšnje kmetijske podružnice. Z izredno spretnostjo urejena snov, ki je prišla v pogovor, je morala zanimati vsakogar. Z veseljem smo motrili pozorno napete vrste učencev, ki so odgovarjali točno tudi na najtežja vprašanja, ter s tem dokazali, da so se v tej stroki urili z največjo vneto tudi praktično. Ob koncu izkušnje, ki je trajala približno eno uro, je izpregovoril načelnik kmetijske podružnice g. Kolarič otrokom nekoliko izpodbujljivih besed ter izrekel g. ravnatelju najtoplejšo zahvalo za njegov trud. Šolska prireditev v ponedeljek pa nas je, odkrito rečeno, naravnost očarala. V vsakem oziru fino izvedeno etje, obe gledališki igri: „Teta iz Amerike“ in „Učenca gresta na tuje“ ter končno namenoma za šolo prirejena narodna opera „Kovačev študent.“ Vse je bilo res posrečeno in nam je nudilo mnogo resničnega užitka. Iznenadila nas je zlasti nenavadna zadnja točka, ki je izzvala ob sigurnem nastopu mladih pevcev burno priznanje od strani občinstva. Vsa čast g. ravnatelju in učiteljstvu, ki se ne strašijo truda! Njim izrekamo stari zahvalo za njihovo neumorno delovanje, ter jih prosimo, da vstrajajo na začrtani poti. Pa prepričani smo, da vzgojnega dela, ki ga vrši učiteljstvo brez ovira na strankarstvo, ne motijo polena, ki mu padajo pod noge od gotove strani. Mi starši smo bili ogorčeni nad škandalozno pisavo mariborske „Straže“, v kateri zvrča neki znani tukajšnji dopisnik vso krivdo povojne podivjanosti nekaterih otrok, čujte in strnite, na učiteljstvo vkljub temu, da nam je na zadnjem roditeljskem sestanku tukajšnji kaplan g. Erklavec dovolj jasno obrazložil vse vzroke surovosti sedanje šolske mladeži.

Politične vesti.

Komunistična razprava v konstituenti V petek 8. aprila je bila zopet redna seja narodnega predstavnštva. Na dnevnem redu so bile vladne odredbe, s katerimi je nastopila vlada pred novim letom proti komunistom. Minister za notranje stvari, Drašković, je v obširnem govoru očital delovanje naših komunistov. Iz tega govora vidimo, da so naši komunisti priklopili mednarodnim komunistom, katerih namen je, preobraziti svet po boljševiškem vzoru. Tudi v naši državi naj bi zagospodovala ruske razmere nereda in strahote. To so hoteli doseči naši komunisti nasilno s pomočjo tujega denarja in našega delavskega stanu, ki v veliki večini niti ni spoznalo komunistične nevarnosti. V tej državni nevarnosti je morala vlada nastopiti proti razdirajočim komunistom ter jim je zaprla domove, ustavila njihov tisk in razpustila njihove organizacije. Velika večina narodnih poslancev je odobrila vladno postopanje.

Fašistovska divjaštva se nadaljujejo in postružejo. V posameznih skupinah napadajo fašisti na slovenskih tleh zlasti zavedne Slovence. Po italijanskih mestih pa nastopajo proti komunistom in socijalnim demokratom. Iz tega vidimo, da so fašisti skrajno nacio-

nalna stranka, ki hoče uničiti vse, ki se nočejo ukloniti njihovi pretiranosti.

Madžarska in razkralj Karel. Madžarska vlada priznava Karla Habsburškega za zakonitega kralja. Karlove vrnitve so v velikem krivi tudi kapitalistični krogi. Vobče se priznava, da je odločni nastop Jugoslavije in Českoslovaške proti Karlu lep uspeh mirne zmage.

Nemčija se še vedno obotavlja, da bi izpolnila mirovne pogoje. Francija pa noče, da bi še dalje čakala in grozi Nemčiji z nasilnimi odredbami.

Rudarska stavka na Angleškem še ni jenjala, vendar se vrše že dogovori, o katerih je pričakovati, da dovedo do sporazuma.

Razno.

Stavka krojaških pomočnikov v Zagrebu. V desetih zagrebških delavnicah so pomočniki zapustili delo ter poslali svojim delodajalcem memorandum, v katerem zahtevajo 40% povišanje plač, ki so znašale do sedaj tedensko 510—638 K. Z ozirom na težko krizo, ki vlada v krojaški stroki radi konkurence uvoženih gotovih oblek, mojstri niso mogli ugoditi zahtevam svojih delojemalcev ter so sklenili, da odpuste v soboto, 9. t. m. iz službe vse one pomočnike, ki se ne vrnejo do navedenega dneva na delo ali pa podpirajo zahteve stavkajočih s pasivno restitenco.

Vklenjen otrok. Zaporci Slovencev v zasednem ozemlju so nekaj kar vsakdanjega. Zadnje dni so prignali skozi Gorico trije orožniki v verige vklenjenega sedem- do osemletnega dečka-otroka. Kaj je zagrešil otrok, se ne ve, vsekakor je čudno junaštvo italijanskega orožništva, ki vklene osemletnega otroka, tudi če je še tak hudodelec, v verige in ga morajo tirati v zapor kar trije orožniki.

Pozor! Nizke cene! Pozor!

Naročila točno izvršena.

Ustanovila se je pri Sv. Barbari v Halozah
„PLETARSKA DELAVNICA“

katera izvršuje sledeče pletenine :

velike in male potovalne kovčke, razno pleteno pohištje, mizice za cvetlice in ročna dela, košare in sedeže za vozove, gospodarske jerbaze, košare za pošiljanje sadja itd. Za obilna naročila se priporoča slav. občinstvu

Marija Petrovič, plet. mojstrinja

Sv. Barbara v Halozah.

Lep vinograd,

2 orala velik, z novim poslopjem, zlahtno trsje, travnik in mali gozd, 18 polovnjakov, 1 sod s 5 polovnjaki, dobra posoda, se prodaja. Naslov pove uprava lista.

UČENEC

pošten, priden, z dobrimi šolskimi spričevali, se takoj sprejme pri g. Martinu Vrabl, trgovec v Ptuj, Panonska ulica 9.

UČENEC

z dobrimi šolskimi spričevali in dobre rod-bine, se takoj sprejme pri g. Francu Nedog-u, trgovcu z mešanim blagom v Ptuj.

VOZ

za prevažanje vina z zavoro spredaj, 520 kg težak, popolnoma nov, se prodaja. Cena po dogovoru. Kogovšek Ivan, kovač, Trata 12, p. št. Vid n. Ljubljano.

Nočni čuvaj,

trezen in zanesljiv, se išče za takojšnji nastop. Ponudbe z navedbo dosedanje službe, referenc in prepisi spričeval na

Tovarno usnja Aleks Podvinec, Radeče pri Zidanemmostu.

Stavbna družba TREO & DRUGI

stavbno podjetje Ptuj

se priporoča slav. občinstvu za vsa v stavbeno stroko spadajoča dela.

Pisarna: Dravska ulica 1.

DANICA

čistilo

za obuvalo

čisti, svetli, konzervira

usnje.

Proizvaja :

„Slavia“ tvornica kemičnih izdelkov d. d. Zagreb

Telefon broj 5-46 Ilica 213 Brzjavlj.: „CEMIA“

„Petovia“

usnjarska industrija d. d.

na Bregu pri Ptuj

kupuje

goveje,

telečje,

svinjske,

kozličje in

ovčje kože.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Ptuj.

Delniška glavica in rezerve okroglo 95.000.000.—

CENTRALA V LJUBLJANI.

Prometno mesto državne razredne loterije.

PODRUŽNICE v Splitu, Celovcu, Sarajevu, Gorici, Celju, Mariboru in v Borovljah.

Obreštuje vloge na knjižice in na tekoči račun s 3½% brez odpovedi, proti 3 mesečni odpovedi s 3¼% čistih.

Daje trgovske in aprovizacijske kredite. Izvršuje vse bančne transakcije.